

Es senzilla y es honrada;
 si peca, es sense intenció...
 y 's diu que may li ha fet pó
 l'allanament de morada.

De dijous à dijous

Malas costums

Un arcalde recte

TOMASA; so's me faltava veure una cosa: Que 'ls que fan las lleys treguessin foch pe 'ls caixals quan hi ha una persona de prou bona fé pera ferlas cumplir y cumplirlas.

—Ja sé per qué parlas.

—Per l' esvalot qu' ha mogut à Madrit, y hasta à Barcelona, l' actitud del doctor Robert, devant de las pretensions d' un Delegat d' Hisenda, que á la quienta voldria entrar á las casas dels contribuyents morosos, como don Pedro por su calle.

—Ja veurás, Pierrot, aquest assumpto no es tan senzill com sembla á primera vista. Es cert—segons diuhen perque jo las lleys no las he vist may ni per las cubertas—que 'l nostre arcalde está á dintre de la lley...

—¡Y es clar, dona! L' arcalde ve obligat á autorisar l' entrada à casa dels morosos pera practicar l' embarch corresponent, pero es precis qu' avants los agents executius justifiquin en tota forma que hi ha hagut resistencia per part del contribuyent.

—Aixó, no t' ho nego; pero també hi sentit dir á personas que saben lo que 's pescan, que desde temps inmemorial imperava la costum d' autorisar dita entrada en lo domicili dels morosos, s' haguessin resistit ó no, al embarch, al objecte de que la Hisenda no tingués de molestar-se massa y ho trobés tot net y pelat: Ara bé, tu no ignoras, Pierrot, que costums trenca lley.

—¡Contaho á ta tia!

—¿Que vas contestarme 'l dia del meu Sant, perque vaig dirte que sent festa per mi tan senyalada era de lley que 'm fessis un regalo? Que tenias la costum de no regalar res á ningú, y que la costum era lley.

—¡Aixó es un dir! Y encare que no ho fos, has d' apendre de distingir. Lo no gastar diners en regalos constituheix una bona costum, y l' autorisar que s' atropelli als contribuyents, sense com va ni quant costa, es una costum dolentissima. ¡Vés si n' hi ha de diferencia!

—Mira, noy; jo recordo que la meva avia, qu' era una perfecta cristiana y dona de pesquis, 'm deya sempre que las cosas haviam de deixarlas com las haviam trobat. Per xó no m' estranya, qu' aqueix senyor Delegat d' Hisenda, que Deu 'l guardi de mal y de ferne, si ha trobat los expedients d' una manera vulgui continuarlos del mateix modo.

—Si tothom hagués pensat com la teva avia, encare 'ns vestiriam ab fullas y menjariam garrofas. ¿Que sabs si 'n menja de garrofas lo Delegat d' Hisenda?

—Tot podria ser, perque 's veuhen capritxos tan rars en aquet mon; pero no ho crech.

—Donchs, jo casi t' asseguraria, que 'l nostre pare Adan no podia passar sense un morralet de fabons y

garrofas. Y no obstant, lo Delegat d' Hisenda, deu preferir un bistech ab molta carn y pocas patatas.

—¡Digali tonto!

—Digali tú, si vols. perque ab certs personatjes no pot gastarshi bromas.

—No seré jó qui ho probi; diuhen que tè molt malas pussas.

—¿Qu' ho dius perque no va volguer assistir á la conferencia que celebraren lo nostre germá Sanz Escartin y 'l pare Robert?

—¡Justament!

—Donchs, mira, si aqueix senyor Delegat, y no 'l vull ofendre, se fés cárrech de la imporiancia que té y 'l respecte que 's mereix l' Arcaldia de Barcelona, per ser aquesta la ciutat treballadora per excelencia, la mare pedás dels desacerts dels peixos grossos oficials; si 's fés cárrech d' aixó la cara li cauria de vergonya. Molts empleats d' aquets que venen de Madrit, los fá falta lo mateix que á tu, Tomasa; 'l saber distingir. Per ells, tan pot tractarse à puntadas de peu al arcalde de poblet, xanxullero per costum y burro per naturalesa, com al representant d' una ciutat com Barcelona, recte y justicier per temperament y de privilegiada inteligencia. Per ells no hi ha diferencia entre un Roch Sirera y un doctor Robert.

—No exageris.

—¿Que dius? tu no sabs las 'nfulas que gastan los empleats d' elevada categoria. ¡Ni 'l rey los es bon mosso! ¡Com qu' ells de reys al cos al menos n' hi portan dugas dotzenas!

—Siga com vulga, jo opino que l' Arcalde havia d' abaixar velas y ajupirse desseguida à lo que li demanavan. Tenint contents als amos, ¡podia riures dels mossos, que som nosaltres.

—¡Ey, poch á poch; de si som amos ó mossos, ja 'n parlarém un altre rato, perque es un assumpto que té d' analisarse ab conta-fils y ab molt cuydado.

Ara, sols te diré que, precisament, lo doctor Robert m' agrada, perqué no s' ajup ni s' arronsa. Es del morro fort, perque s' ha fet cárrech de lo que representa un Arcalde. Jo crech que poch ó molt està empeltat de Fivaller. ¿Sabs ab que pensava ahir al enterarme de l' actitud enérgica del nostre Arcalde? Ab «El Alcalde de Zalamea».

—¿No 'l conech à n' aquet batlle?

—Si, dona, es aquell Arcalde que vam veure per en Vico.

—Ara, hi caich

—¿Reparas? En l' obra de Calderon de la Barca, hi ha un militar carregat d' orgull que vol atropellarho

tot, perque, segons manifesta, representa al Rey, jo represento á un poble. Y sense pobles que l' elevessin al trono, lo Rey sols seria rey de casa seva. Ab aixó ves de fer la farina mes blana, perque si hem d' arreglarnos de malas en malas, no sé á qui dels dos tocara 'l rebre» Crech qu' en la qüestió que 'ns ocupa, has sabut ja trobar lo *pendant* del militar orgullós y 'l del Alcalde de Zalamea.

—Aixó, Pierrot, com efecte teatral va molt bé, pero jo penso que si 'l nostre Alcalde no s' ajup, se veurà obligat á presentar la dimisió, Recorda que 'l seu nombrament es de real ordre.

—Prou ho sé y es una viva llástima. Qui va depositar en ell sa confiança pot retirarli en qualsevol hora. ¡Tant de bo que degués son nombrament á la elecció popular! En aquet cas, si li ordenavan que presentés la dimissió, podria contestar: Sempre hi respectat la lley, 'm trobo bé de salut, y 'ls que van elegirme, no volen que deixi lo vara; per lo tant no dimiteixo. ¡Y tirin pe 'l cap que vulguin!

Pierrot de LA TOMASA.

HUMORADAS

Se contan en aquest mon
entre las cosas que sobran,
las sogras, los cosinets,
y la llengua de las donas.

Perque ets lletja m' has dit qu' ets desgraciada:
¡bèn poch ho has meditat!
Si fosses pobra y maca, ¿no seria
ta desgracia mes gran?

Un jorn Mentida y Amor
en un camí 's van trobar,
y van quedar tan amichs
que may més s' han separat.

CANDOR SALOMÉ

La gesta del Comte Arnold

(Romang meu, original de 'ls temps del gran rey en Pere, qu' ha tret la flor natural als Jochs Florals de... Culera).

I

Lo comte Arnold cabalcave
dalt d' un poltre, enjovellat
ab casca-beylls, é antiques
d' or é argent, llauna é arám.

(*Qu' es lo que fan los gitanos
quan volen vendre l bestia,
qu' ab sellas y campanetas
tapan las nafras y 'ls blaus*).

El bon compte ja 's perdie
lluny del lluny en mitx d' afraus
é conmogut volevave
per l' adeu, son mantell blanch.—

(*«Blanch mantell» que no mes era
un mocador de mocar
tot ple d' humitats y tacas
puig estava encostipat*).

A fer la guerra marxave
á fer la guerra als alarbs
que vils, roins, fellons con feres
tot ho havien saquejat.

(*Esquilant de pas la llana
de 'ls seus súbdits, ab l' afany
d' omplirne sis coixineras,
y durlas al gran Sultá*).

El poltre brau s' enardie
ohint els tambors marciais,
é renillave frenèlich
cridant l' hora del combat.

(*Quan no, aixecava la qua
y moderava 'l seu pas
per deixar caure fumosa...
la llevadura de 'ls camps*).

—¡Adeu casteyl de 'ls meus pares!
¡Bona Comtesa, adeu siau!
Fins qu' ab vos torne à romandre,
guardàume fidelitat

(*Y al senti aixó la Comtesa
li feya que «si» ab lo cap
mentre un patje al seu darrera
li tocava... 'l rataplàm*).

Aprés de 'l Comte marxaven
forçuts mesnaders, cantant
ab veu compassada é ronca
gestes de 'ls antepassats.

(*Ó sigan vint tebernacles
bruts de pols y morts de fam
cantant «el rata primerò»
y acompanyantlo ab las mans*).

—Via fora que ja 'l guaite
n' ha vist muslims al devant,—
deya cridant el brau Comte
—¡Homens de lluyta, firàm!—

(*Y acompanyant sas paraulas
ab l' exemple, encoratjat,
espolejava 'l vil penco
y 's colocava al detrás*).

Els braus mesnaders corrien
per totes parts d' açi enllá,
tallant ab coltells y espases
els caps de vint mil alarbs
(*Ó grochs com la cera y pàlits
plens de por, tots esvarats
tot dihent «campi qui pugui»
van tocá 'l dos repicat*).

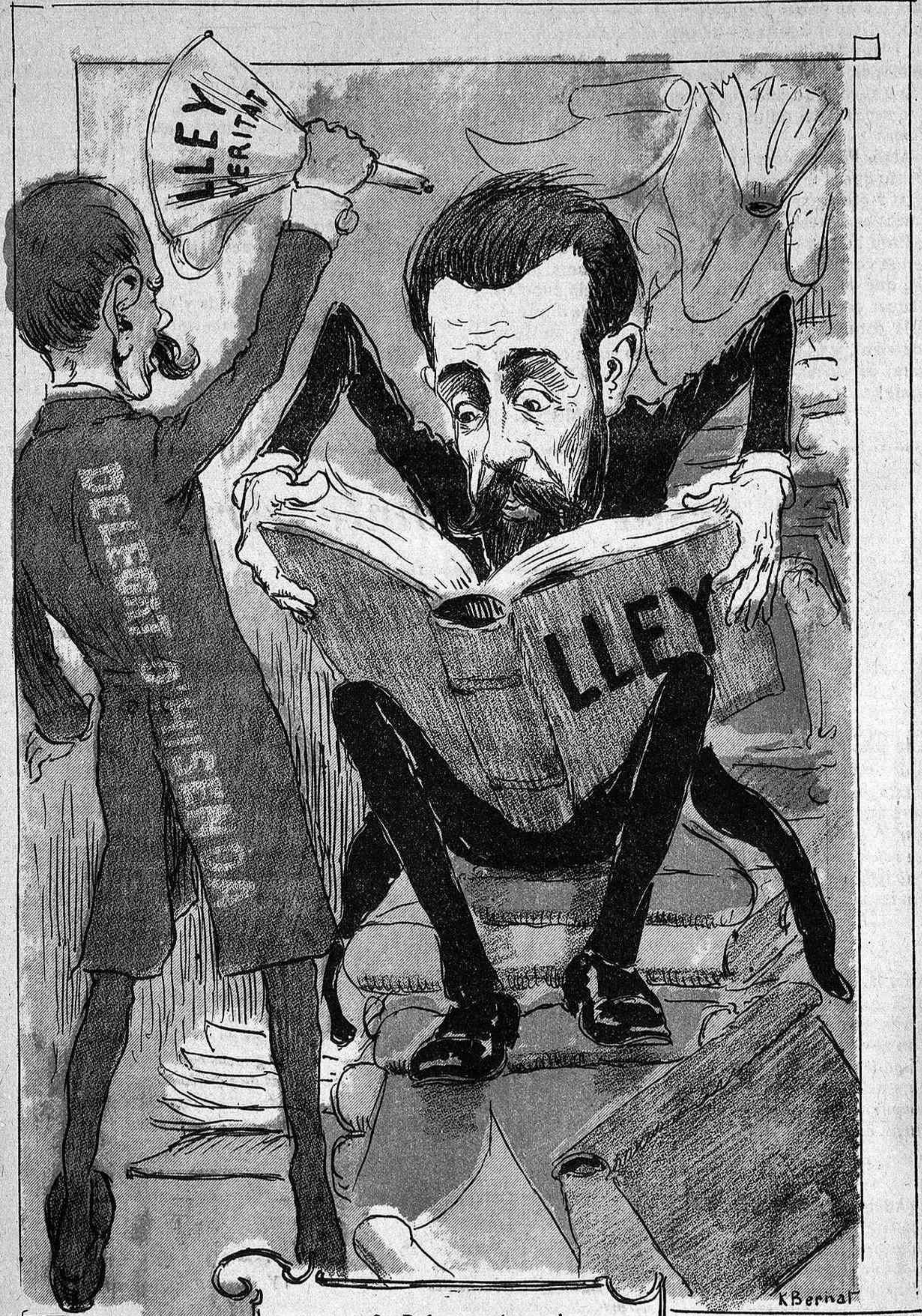
—Comtesa, la muller mia
ja 'n som açi, ja hem guanyat
—Benvingut sia 'l bon Comte
Vos som fidel com avants

(*Y 'l patje qu' això escoltava
diuhen qu' anava cantant;
Comte Arnold, t' has dit fins ara
¡Corneli... d' ara endavant!*).

M. RIUSECH.

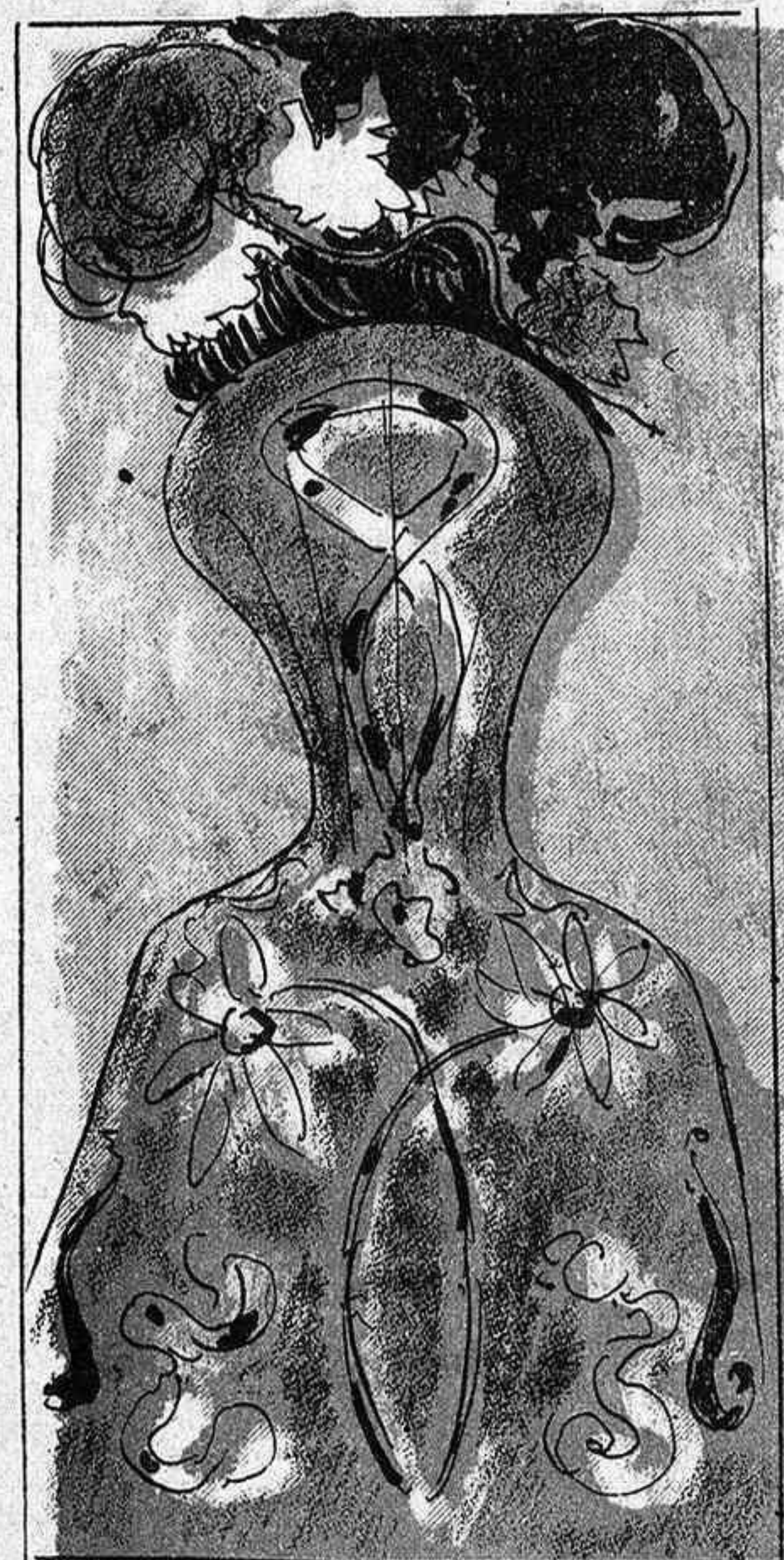
LA TOMASA

LA QUESTIÓ DELS EMBARCS

—Sr. Robert no 's cansi;
la verdadera lley es aquesta.

LO GOVERN AVANTS QUE TOT

Modas pe 'l próxim hivern,
qu' aquí podrém adoptá,
si, sent de gust catalá,
no las priva lo Govern.

FFiguer

LA CORONACIÓ DE 'N CAMPOAMOR

QUAN varen coronar á n' en Zorrilla vareig dirme:—¡Vaya un espectáculo més ridícul y mes extemporani! ¿Qué millor corona que la séva universal fama?

Pero, reflexionant després sobre l'alcans y 'l caràcter de tot tribut d' admiració, sens' precedents, envers al vate espanyol n.º 1, mon criteri cedí un poch per alló de «valga la bona intenció» dels organitzadors de la idea.

Ab tot, ni nosaltres, ni ningú, á parlar ab tota franquesa, conceptuá que fós sério ni lògich lo coronament del autor del *Tenorio*, com si 's tractés d' un gran poeta que hagués passat ja á la posteritat y com si aquesta regeneració sigués la successora de la que vá tenir la ditxa de contarlo entre sos contemporanis.

—Sort que s' hauràn pogut convence 'ls coronadors de que actes de tal naturalesa dedicats á celebritats vivents son d' atectes contraproduhents per que no son naturals. L' ase 'n refum si veyèm coronar á cap més poeta, després del poch éxit de la primera tentativa.—Aixó deyam entre nosaltres sense cap classe de malicia y carregats de bons desitjos ab tot lo respecte y veneració que professém als genis y...

Efectivament: ja tenim al demunt la segona edició, la segona part; y com ja diuhen 'ls mateixos *castellanos* que *nunca segundas partes fueron buenas*, dit está qu' encare será pitjor la coronació de 'n Campoamor que la de 'n Zorrilla.

¡Castellans beneys! Jo pregunto: ¿já que conduheix la coronació del autor dels *Pequeños poemas*, si cada *dolora* séva es una corona de llover cenyida a sa inspiració privilegiada? ¿Hém de menester que fassin servir d' estatua al gran poeta del *bello sexo* pera coronarlo, quan en cada còr, espanyol está cissellada sa poética imatge, coronada pe 'l més tendres y sublimes sentiments?

¿Quina culpa té Campoamor de ser qui es, de valer lo que val, pera que 'l fassin descendir á cometre la més grossa falta de modestia?

Si ja en vida coronan á aquestos homes, per més que s' ho mereixin, ¿quin acte de veneració, quin tribut de gloria queda per férlosi després de morts, que suspén com déu al acte ó tribut realisat antes d' enterrarlos?

*
* *

“El señor Romero Robledo es el principal organizador del proyecto de lo coronación de Campoamor.”

No se pas quantas vegadas vareig llegir y rellegir l' anterior *suelto* en los diaris de *mayor circulación de España*, y no ho volia creure de cap de las maneras.

—¿Què té que veure 'n Romero Romesco ab 'n Campoamor? ¿Si será poeta també 'l gall d' Antequera!...—

Més ¡cà!; ben enterat del perque la intervenció del home més funest de la politica governant en la coronació de 'n Campoamor, he vingut á deduhir qu' es á conseqüencia de la tírria que té als Campoamors catalans, creyentse que aixís aquestos li tindrán *bola* per la protecció dispensada al séu colega de... *ancha Castilla*.

La llástima es que, á mes de lo irregular è impropi que resulta pera 'l insigne vate feminista (i) lo de deixarse coronar sense solta ni volta, la protecció romero-romesca no li fá cap favor y li tréu la part de simpatia que 's guanyaria aytal manifestació per la banda de tots quants no 's preocupan del anàlisis de tot acte públich per trascendental que siga.

En resúm; que 'n Campoamor, per grossa que trihin la corona que li posin, no 'n reportará cap benefici de tot això; al contrari, que 'n surtirá bescantat per tots 'ls poetas floralescos que no hagin tingut prou empenyos pera guanyar flors naturals ni artificials, y que, per consegüent 's veurán impossibilitats de ter la cort á la reyna de la festa de la coronació, qu' en aquet cas será una reyna de debò.

Es dir; fu...tura.

PEPET DE LA CAMBRA

FALSA

FALSA es ta mirada fixa
falsa també ta rialla;
falsos los sospirs que llensas.
y falsas son tas paraulas.

Ni que semblis tan bonica
fals es lo blanch de ta cara;
falsos tos cabells sedosos
y falsas fins son tas llàgrimas
que quan ploras, ó ho fingeixes,
rodan per las tevas galtas.

Y á pesar de semblar sempre,
per qui no ho sab, que ets molt guapa
y que sigas tan bufona,
y que sempre ta rialla
ressalta en ta cara fina,
y que enganyas ab tas manyas
artificis y paraulas;
per més que tot aixó tingas,
per mes que tot aixó fassias
sempre, durant ta existencia,
serás falsa, falsa, falsa.

JUAN 300 á MORENO

JO, PAGAR?

Altra feyna hi ha, que deyan antes.
Aixís que va comensá á corre la *brama* de que 'ls Gremis no volían pagar la contribució, vaig fer un sospir de satisfacció tan grós, que va cridar l'atenció de tot lo vehinat.

—Aquet es lo principi de la regeneració; —vareig exclamar.

—Aixís potser 'ns quedarà algun diner per anar á la tenda; —deya á tothom.

Perque, per mes que á vostés 'ls sembli una *garrofa*, un servidor de vostés (segons perquè) també pago la meva de contribució.

Y contribució industrial... ¡Ah! ¿donchs que 's creyan?

¿Que ahont tinch lo taller?... *Pues*, á l'arcoba: no sé que 'n tingui cap mes.

¿Quina industria es la meva? Pare de familia.

¿Que aixís tothom es industrial y tots hem de contribuir á mantenir l'Hisenda? A la *qüenta*.

¿Que aixó no té cap solta? Menos solta tenia 'l pagar y per lo mateix are no paguém.

Al menos, jo. ¿Que vol dir? ¿Jo pagar? ¿Ab qué? Si no cobran ab signos...

Ben net! ¿Hónt s'es vist, un trist suca-tinters que ab prou feynas defensa las caixaladas, que sigui considerat ó conceptuat com industrial? ¿No es altament ridicul y soberanament arbitrari é injust?

Fins are, quan me presentavan al despaig lo recibo de la Contribució industrial m'agafava un atach de nervis que no podian aguantarme 'ls dos municipals de la taberna de devant; empró avuy, com que no vull ni puch pagar com 'ls grans, ne faig tant de cas com si 'm presentessin la factura dels gastos de l'arribada del bisbe.

Vull dir que s'ha acabat l'admetre cap més recibo-camama d'aquells que diuhen: «*He recibido de D... etcetra la cantidad... tant ó quant por el trimestre... tal ó qual, al respecto (¡vaya un respecte!) de la contribución que tiene señalada en la matrícula (¡embusteros! no he estat matriculat may) del corriente año, por su industria de... ¡¡camarero!!*

Si senyors; perquè un servidor de vostés, á més de suca-tinters, soch cambrér; dos cárrechs antitètics; es dir, criat d'una cambra... y no de dormir.

Per lo tant, ¿es rahonable que un pobre cambrer pagui contribució industrial? ¿Oy que fá riure?

¿Qué poden fer? ¿Embargarme?... Fora que m'embarguin *el ánimo*...

Eacare ho torno á dir:—¿Jo, pagar?

Altra teyna hi há, com deyan antes.

PEPET DEL CARRIL.

A . . .

Si que t'escriré, vàs dir;
y ha passat avuy, ahir
y ab por espero 'l demá,
perque 'l cor dir que 'm durá
nova causa de patir.

† EDUART VIDAL VALENCIANO.

Cap al tart

¿T' en recordas?

T' en recordas, ma estimada,
de aquell jorn de Primavera
que de brasset, cap al tart,
ne féyam via á caseta?

Lo Sol anava é la posta.
Els aucellets y aucelletes
també s' en 'navan á joch.
Lo jorn s' anava fent negre.
Sols se veyá per 'quells llochs
alguna qu' altre parella
que de brasset, com nosaltres,
feya via á sa caseta.

Anavam pausadament
caminant per la riera,
fentnos juraments de amor,
estrenyentnos las manetas...

Quan, de prompte, tú, en mos brassos
arrepenjante, 'm digueres:

«Descansemne un poch, aymant,
dessota d' eixa alsineta;
puig me trobo fatigada
y desitjaria seure.»

Ens asseguerem allí
dessota de l' alsineta...
Y, abrassantnos folls de amor,
y ajuntant nostres boquetas,
vam jurar: jo, esserne teu;
y tú, esser per sempre meva...

¿T' en recordas, ma estimada,
de aquell jorn de Primavera?

FRANCESCH MAS ABRIL

LO MATRIMONI

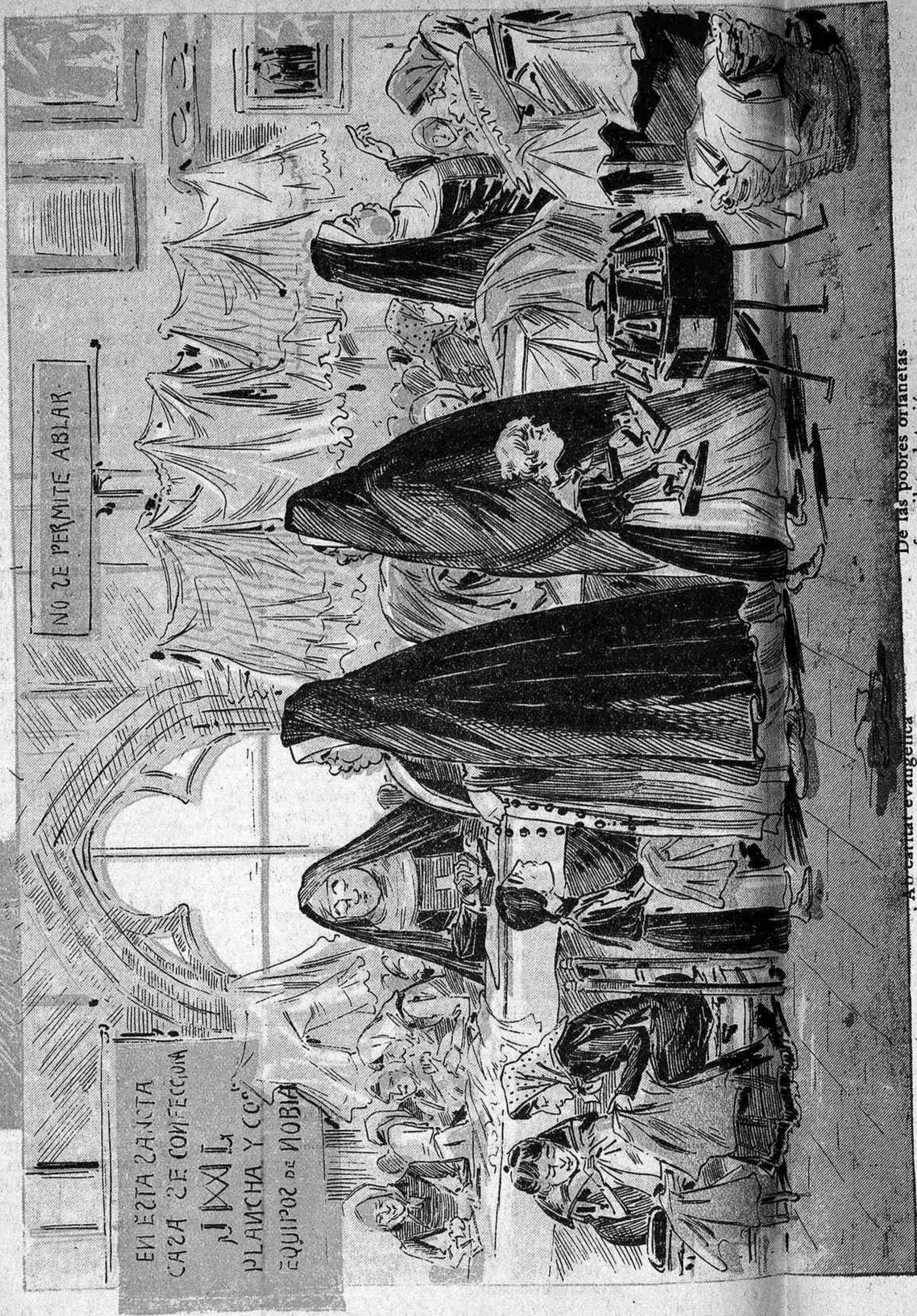
(TRADUCCIO)

Lo matrimoni es un gót
Que se fabrica en l' Alcora;
Lo marit es lo refresch,
Y la muller qui 'l endolsa.
La sogra es magnesia doble,
O millor dit, una porga,
Que se mescla en la tisana
Y la endigna may s' asorra;
Lo temps es la cullereta,
Y en pacencia' qu' en té molta,
Vá remenejant lo caldo
Y mil congoixes provoca;
Fins que d' un trago la mórt
Sencera s' engul la toma,
Y els tres s' en van de canea.
A fer cuchs y malvarosa.

J. O, de Valencia

ARRANYA NERGA

L'ha contada un senyó bisbe
y ab ninots la conto jo.

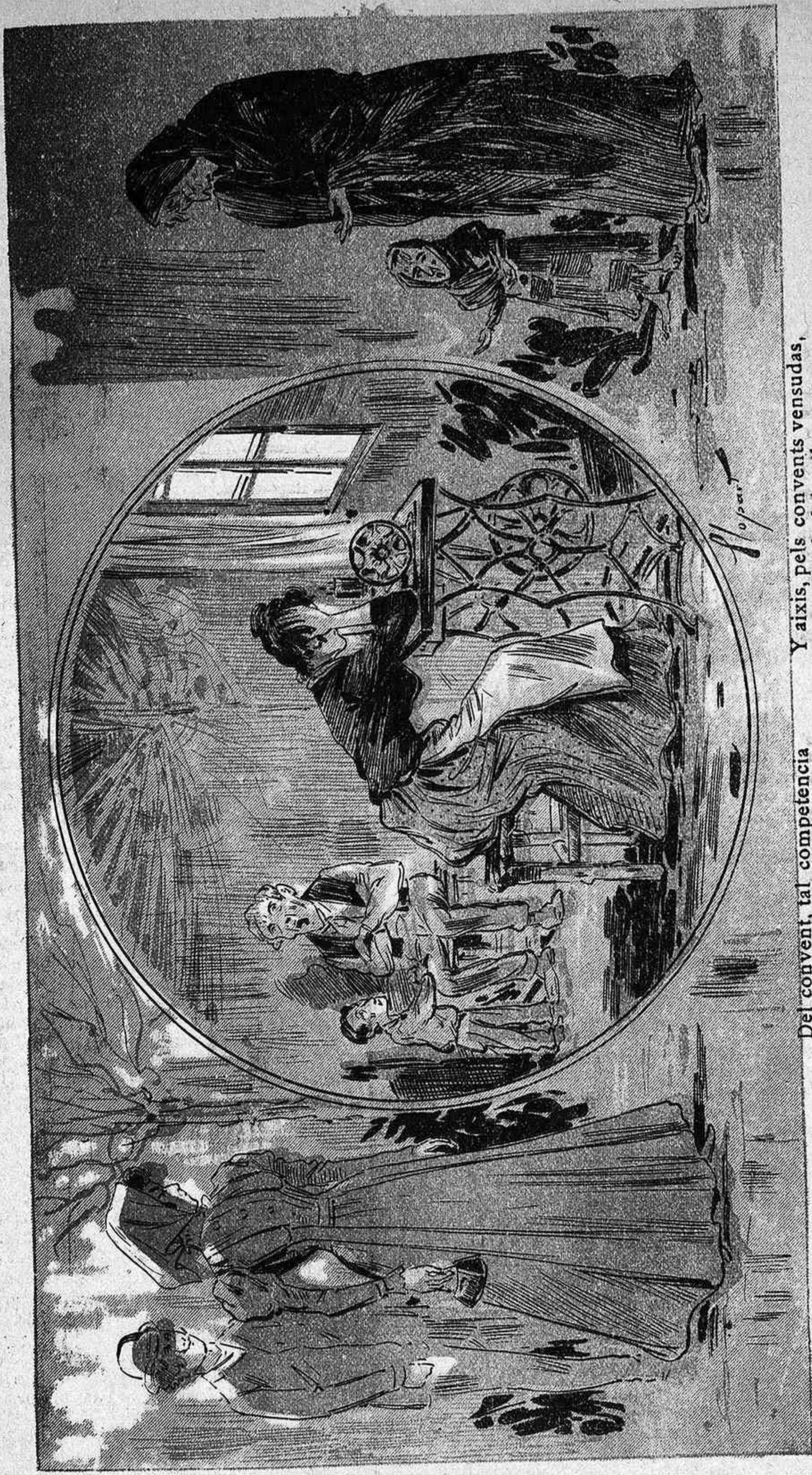
EN ESTA SANTA
CASA SE CONFECIONAN
JIJIL
PLANCHAS Y COZ
EQUIPOS DE NOBIA

NO SE PERMITE ABLAR

Ab caritat evangetica

las monjas del Bon Pastor,
djins de cert convent de Nancy
s' hi han buscat el gran filón.

De las pobres orfanetas
ne fan vil explotació,
y pel seu treball, á totas
las pagan ab oraciones.

Del convent, tal competencia
n' escampa la fam per tot...
ilas que s' hi guanyan la vida
no 'ls hi donan feyna en lloch.

Aixi ho conta un senyó bisbe...
¡qui pogués contarho tot!

Y aixis, pels convents vensudas,
dos camins 'ls deixa 'l mon:
sent honradas ¡el suicidil!
vivint ¡la prostitució!

J. Llopart

TEATROS

PRINCIPAL

Per disapte està fixada la inauguració de la temporada per la companyia catalana-castellana que dirigida per lo Sr. Salvat ha de fer la temporada d' hivern.

La obra de debut, serà la comedia del Sr. Vela *El amo del cotarro* preparantse desseguida la comedia nova del senyor Baró, titulada *Sureda y C.^a*.

ROMEA

Tres estrenos porta efectuats en la present temporada y tots tres han resultat aplaudits.

Tant tens tant vals, comedia en un acte del Sr. Nogués, en que demostrà bonas disposicions pera lo género cómich.

Que no ho senti 'l marit, joguina en un acte arreglada per los Srs. Enseñat y Millá, de la que *malas llenguas* asseguran ser arreglo de una comedia del Sr. Pina y Dominguez (que sent d' aquet autor, ja debia ser del francés.)

Dita comedieta, deixant apart lo *pecat* de la originalitat, entreté agradablement al públich, que ab sas francas riallas no vol veurer la inverossimilitut del argument.

Com hem dit son *padrastrés* de la criatura, los Srs. Enseñat y Millá, que ab lo que 's veu' s' han fussionat, deixant apart antichs resentiments que sens dupte debian tenir per la obra *Los pilletes*, que un y altre habían escrit.

L' altre estreno ha sigut lo drama en 3 actes *La alegría de la casa*, en que son autor Sr. Girbal Jaume, doná mostres de ser un excelent escriptor. Si á aquesta condició reunis la de autor dramátich, no vacilém en afirmar que prompte ocuparia un dels primers llochs en nostre teatro regional.

En *L' alegría de la casa*, l' abús que lo Sr. Girbal fá de monólechs y l' olvit que té de que lo que interessa en una obra teatral son los incidents, fá que 's veigi sa inesperencia teatral, pero quan dit senyor se corretjeixi aquets defectes y logri en sas obras trobarhi, *trabazon* no duptém en afirmar que serà un autor dels que 's farán rotllo.

Bona mostra de nostre presentiment, son las escenas del tercer acte que lograren despertar entusiasme y que 's tributés al autor é intérpretes, una extraordinaria ovació.

Dit tercer acte ab tot y ser l' únich acte de la obra, lo trobém del tot inverosimil y d' un atreviment escénich may vist.

Molt deu lo Sr. Girbal, á la inmillorable execusió que hi dona lo Sr. Borrás, aixís com també la Sra. Delhom que ab lo personatge Carmeta, se 'ns demostrà una actriu de cos enter. Los demás artistas en sos secundaris personatjes molt acertats y fent honor á la direcció artística del Sr. Borrás.

CATALUNYA (Eldorado)

Dimars passat s' estrená la sarsuela *La luz verde*, que siguié bastant aplaudida per lo aparato escénich ab que fou presentada y haventse demanat ab insistencia á lo pintor Sr. Urgellés pera tributarli una ovació al apareixer la preciosa decoració del tercer quadro.

Respecte al mérit de la lletra, cal dir que la versificació es digne del conegut poeta Sr. Fiacro Yrayzoz, pero que li falta *pasta* pera una obra cómica y que la música del mtre. catalá Sr. Vives no despertá entusiasme puig ab ánsia era esperat algún número extraordinari y aquet... no venia.

La originalitat tant en lletra com en música, no li sapiuerem veurer.

Resultat: que sols sigueren aplaudidas algunas tiradas de versos y un preludi.

La execució molt acertada.

NOU RETIRO

Lo disapte próxim dia 13 del corrent obrirá de nou sas portas ab una notable companyia de sarsuela catalana-castellana que dirigida per lo intelgent tenor cómich senyor Huervas, ne forman part las reputadas tiples senyoras Franch, Molgosa y Mateu y lo reputat tenor Sr. Monté.

Bona sort li desitjém á tan simpática companyia.

NOVETATS

Dilluns passat debutá lo tenor Sr. Casaseca Hernandez ab lo Vasco de Gama de *La Africana* en que lluhi en certs moments sa bonica veu de tenor.

Continúa produhint plens fenomenals la ópera *Mignon* y en honor á la vritat son inmillorable desempeñyo per para de la Srta. Berlendi, fa que 'l públich correspongui ab sa asiduitat puig lo segon quadro del segon acte, no recordém haverlo may sentit ab tanta maestria ni en nostre gran Teatro del Liceo en que l' han desempeñyat artistas que passen per eminencias liricas.

La Srta. Berlendi, demostra que á perseverar en sos estudis, dintre curt temps ocupará un lloch elevadíssim.

Nostra enhorabona á la Empresa per havernos donat la ditxa de fernos coneixer á artista de tan envejables facultats.

La Srta. Barrientos, y los senyors Morini y Perez Cabrero, també están á envejable altura.

Pera ahir estava anunciat *Un ballo in máscara* pera debut de la Sra. Gay y pera demá *Gli Ugonotti* pera debut, del tenor Sr. Peresh, que ve precedit de molta fama lograda en teatros de Russia.

Mes activitat y varietat per la direcció artística la creyém impossible.

GRAN-VIA

S' ha estrenat ultimament *El milagro de San Roque* que al titularla sos autors de disbarat es de creurer que no hi tindrán pretensions y baix aquet punt de vista los hem de felicitar perque la obra té situacions cómicas y logra que 'l públich hi passí un bon rato.

El milagro de San Roque, no hauria sigut tal *milagro*, si no hagués contat ab que lo principal personatge fos confiat á actor de tantas condicions artísticas com es lo Sr. Cerbon. A éll, solament á ell, se deu lo bon éxit lograt, y que sens dupte se pugui repetir tal *milagro* un sens fi de nits.

També s' ha donat la reprise de *La buena sombra* que hi ha fet mal lo recort de la inmillorable execusió que lográ l' any passat. No volém dir que lo Sr. Moncayo en lo *Triquitraque* no estigué acertat, pero just es confessar que lo senyor Arana estava á molta mes altura.

Pera dilluns próxim s' anuncia *Los chicos*, sarsuela nova de Mecachis y Brull y se creu pera ultims de setmana *El testamento del siglo* que serà presentat espléndidament.

TIVOLI (Circo Equestre)

Dos debuts hi han hagut en la passada setmana.

Son los germans Dantes apellidats los *hombres del fuego* que sigueren bastant aplaudits y ho haurian sigut mes, si son trevall no anés revestit de cert misteri un xich incomprendible. L' altre debut, ha sigut 5 lluytadoras francesas que no correspongueren als bons desitjos de la Empresa.

Segueix sent encare la admiració del públich Mr. Maximilian ab sos 4 elefants admirablement amaestrats, Miss Athleta ab sa fenomenal forsa y Miss Galatee ab sas trasformacions cromáticas.

En porta nous debuts.

CIRCO ESPANYOL

Cada dia se veu mes favorecut y la companyia dramática que ab tan acert dirigeix lo Sr. Bozzo en cada obra que posa en escena s' observa major unitat.

Ultimament ha representat *La dama de las camelias* en que hi lográ una justa ovació la Srta. Llorente que desempeñyá ab molt acert la infortunada protagonista.

La secundaren admirablement la Srta. Martinez y los sanyors Bozzo y Muñoz.

Ha sigut del agrado del numerós públich que en totas las funcions asisteix, la contracta per' los intermedis de la notable banda de Cassadors «Alba de Tormes» que ab molt ajust executa son variat repertori.

Per avuy está anunciada com á aconteixement teatral la reprise de *Los pilletes* ab sa 50.ª representació, per lo que la Empresa la dedica á sos autors senyors Suñer y Millá.

UN CÓMICH RETIRAT.

LA TOMASA
LA PASTORAL

A mossen Llupia y al pare Llantia els tè escamats perque tira cap á Loyola.

—Miri, senyora Pona. Fassis la *supu-*
sansa qu' es una *escriptura* tant... *sus-*
lanciosa, qu' el de casa s' hi ha adormit.

Frá Berrugas la troba massa llarga.

Y mossen Cigala la troba massa curta

Lo dissapte passat se declararen en *huelga* alguns dels conductors de la Companyia anònima de Tranvias.

Lo motiu de dita *huelga*, fou 'l de que la Companyia quan volia despatxar á algun dels expressats servidors no 's molestava cridant y donantli compte de la causa de ser despatxat, sino que 's limitava á posar lo seu nom en un quadro, ahont no constava cap classe d'explicació.

¡Mirin qu'aqueixa Companyia té tres parells de bemois!
¿Qué menos pot ferse que donar una explicació al que 's lлена al carrer?

Si la Companyia creu que 'l seu dependent ha faltat, senyalantli la falta suposta, tal vegada 'l qu' ha de ser despedit pugajustificarse.

Per l'amor de Deu: fins als criminals mes empedernits uo se 'ls nega la defensa.

Ab més rahó no deu negarse tal dret á qui no es de tan mala condició.

*

A propòsit de dita Companyia:

Hem llegit que 's proposa traspasar la explotació de la línea á una Empresa belga.

¡A una Empresa *belga*! ja ho senten. Com si diguessim: una Empresa qu' *anirà de tort*.

La d'ara ja no filava gayre dret, y per acabarnos de arreglar ha de venir á *dominarnos* una companyia belga. Será *el acabóse*.

Per lo que pugaa succehir, que 'ns trobi confessats.

*

«Está en prempsa la segona edició dels sellos de la «Unió Catalanista.»

Ja está vist; las mans de bisbe y de governant, son mans desgraciadas.

Tot lo que tocan ho esguerran.

Vé un bisbe y excomunica al autor d' un' obra; desd' aquell instant se venen los exemplars, com fruyta, ó las representacions, si 's tracta d' un' obra teatral, arriuan á un crescut número.

Vé un govern y prohibeix uns sellos; y desd' aquell punt no hi há sellos per qui 'n demana y es precís ferne una nova tirada.

¡Quin dia será que serém excomunicats ó denunciats nostre periódich en tota forma?

Lo dia que tal cosa arriui, estém segurs de fernos barba d' or.

*

«Sembla qu' entre 'ls projectes d' economias del ministre de Foment, hi figura la supressió d' una Facultat per lo menós en cada Universitat, exceptuant la de Madrid.»

Pera aquet viatge no necessitavam alforjas.

D' aquet modo 's fá un flach servey á la ensenyansa.

D' aquet sigle. n' hem dit lo sigle de las llums y 'l vapor

Lo sigle vinent será per Espanya, si tenim lo mateix ministre de Foment y no troba altra manera de fer economias, lo sigle dels llums de cuyna y la llana.

*

¿Han llegit los periódichs de Madrid?

¿S' han fixat en la manera que tenen de desbarrar, al tractar del nostre arcalde?

La qüestió entre l' Autoritat municipal y 'l Delegat d' Hisenda, era senzillament d' interpretació de la llei.

Lo Delegat la interpreta d' un modo, 'l doctor Robert y alguns advocats á qui va consultar, d' un altre.

Donchs, los periodistas madrilenys, en lloch de pendres la molestia de llegir la llei en son article referent al embarch dels contribuyents morosos, y donar luego la seva opinió sobre la interpretació qu' ha de donárseli, s' entretenen en tractar al nostre arcalde de separatista, criminal y altres bestiesas per l' estil.

Pero Senyor Deu meu, ahont tenen lo criteri aquets periodistas de la Cort?

¿Creuhen qu' es criminal l' home que 's proposa acabar ab las corruptelas de la administració?

Si creuhen tal cosa, que s' en tornin al llit qu' aixó es la lluna.

¿Volen per tal motiu la destitució del doctor Robert?

Que diguin, donchs, que fan lo caldo gras als enredadors y embusteros, y que 's guardin de manifestar que son los portaveus de la opinió pública, porque 'l poble que paga opina tot lo contrari de lo qu' ells sustentan.

*

Los extrangers son lo dimoni.

A Berlin s' ha fundat una societat filantrópica, la qual reb las benediccions de la classe menesterosa.

Dita societat recull de las casas tota classe de roba y prendas de vestir usadas, los mobles y utensilis de cuyna averiats, los quadros vells, las ampollas buydas; en una paraula, tots los enredos que troba.

Inmediatament classifica 'ls objectes, neteja 'ls utensilis y compón en lo posilble las robas; posantho luego tot á la venta.

Lo pobre troba allí tot un traje compost d' americana, pantalons y ermilla per una pesseta; un barret per deu céntims, un parell de camisas, per vint céntims; uns mitjons per cinch céntims, etc. etc.

La roba de dol, en atenció á la situació en que sempre quedan en tals casos las familias pobres, es la que 's ven mes barato. Tot un vestit negre s' obté per seixanta céntims; un sombrero per vint y per altre tant un rus fins als peus.

¿Per qué no tenim á Espanya una Societat filantrópica com la de Berlin?

Si las cosas no cambian, tots los contribuyents espanyols la trobarém á faltar.

*

Ha sigut denunciada altra volta *La Renaixensa*, per una correspondencia que va publicar donant compte de la festa catalanista de Bordils.

Sra. *Renaixensa*; lo que á vosté li passa podrá no ser gayre just, pero ara tot lo que siga catalanista está prohibit.

No li queda altre remey que sortir ab las sevas planas en blanch.

A boca tancada no hi entran moscas... madrilenyas.

*

Y ja que d' aquets periodistas madrilenys hi parlat, y tota vegada que 's queixan de que 'l Sr. Durán y Bas se nega en absolut á dirlos paraula quan l' interrogan, com si 'ls tingúes declarat odi mortal, dech dirlos que 'l ministre de Gracia y Justicia sols demostra ab sa conducta una gran prudencia. ¿Ab quin gust pot parlarse ab los que tenen per costum pendre 'l rabe per las fullas!

*

En la sessió celebrada per nostre Ajuntament la setmana última, varios concejals presentaren una proposició pera que s'estudihi detingudament l'assumpto d'adquisició dels terrenos del solar de Jerusalém.

Segons sembla, 'ls esmentats terrenos, sos actuals propietaris los adquiriren l'any 1882 de las monjas per 1.250,369'29 pessetas y 'ls venen al Ajuntament per 2.745.000 pessetas.

La diferencia, com veuen es poca: 1.494,640'71 pessetas.
¡Tira peixet!

Aquets propietaris demostran que no tenen cap pel, de tontos.

Los tontos serán los que adquireixin los terrenos á un preu tan carregat.

Hém rebut un prospecte en catalá de la *Vinicola Catalana*, qu' es una *bodega* de vins del país que acaba d'instalarse en lo carrer de la Llibreteria, número 17.

'Ns consta que lo manifestat en dit prospecte es ratificat per la puresa dels vins que s' hi expenen, aixó es, qu' es such de rahims sense traficás de cap mena.

Desitjém als germans Calcat, amos de la «*Vinicola Catalana*,» forsa parroquians y bona sort, en premi al esperit catalá que 'ls guia en son comers, ja que fins l'escut de Catalunya es la senyera de son establiment.

A pesar de las promesas fetas pe 'l Sr. Silvela, continuan á Filipinas presoners dels tagalos un bon número d' espanyols.

Pera lograr la llibertat d' aquestos, una Comissió de senyoras s' ha dirigit al representant de Washington á Madrid, demanantli si 'l seu govern se sentiria agraviat per que 'l nostre tractés directament ab Aguinaldo, al objecte avants indicat.

Dit representant, esquivantse las moscas, ha declarat que 'l Sr. Silvela, com á ministre d' Estat, era l' únich que podia encarregar-se de l' assumpto. Nosaltres creyém que sobran las consultas.

Lo goberu yanki 's comprometé á retornarnos nostres germans. Ja que no li ha sigut possible per que ha vingut á succehirli com á n' aquell soldat que cridava á son capitá que hi anés per que havia fet un presoner y quan son superior va dirli que 'l portés, va contestarli que no podia per que 'l presoner no volia deixar-lo anar; ja que tal cosa li ha succehit, lo natural es tractar ab lo *presoner*, ó siga Aguinaldo, pera lograr lo rescat dels presoners espanyols.

Degudament invitats, assistirem dissapte passat á la inauguració del nou local que lo Circul Artistich, ha instalat en los baixos del carrer de las Corts n.º 113 y 115.

Dit local, además de ser sumament espayós, hi ha regnat un bon gust sumament artistich y altament higienich en la distribució de sos salons pera exposició publica de obras biblioteca, estudis de etc. es á dir pera totas las necessitats de la institució.

La Junta obsequiá als invitats ab un modest sopar, en que hi regná una gran armonia desitjantlos tota sort de prosperitats.

Lo reputat guitarrista Sr. Robert executá en dit instrument que 'n resultá un consumat mestre va é obsequi als socis del Circul y premsa, los qui nó li escassejalos aplausos.

Segons noticias que tenim per fidedignas dissapte proxím se inaugura en los salons del grandíós Café 'de Novetats una *Academia de tiro al blanc* quals partits de desafio serán executats per distingidas senyoretas d' aqueix capital.

Sabém que tant lo local con lo sistema empleat, cridarán altament la atenció.

Telegramas

Del nostre servey... obligatori

ANÓNIMA; á la hora dels estira-cordetas: Soch un gerent tan trempat, que deixo enrera al meu antecessor Morris I, Calculin, que jo vaig rumiar y vaig dirme; Per estalviar rals á la Companyia res mes senzill que despatxar, sense donarlos satisfacció de cap especie, als conductors antichs ¿Home per que no despatxa als nous? preguntarán vostés. Per que 'ls antichs cobran un *plus*; d' un ral los que portan un galó y de mitja *andola* 'ls que 'n portan dos. Si 'ls conductors no se m' haguessin declarat en huelga feya un negoci rodó ¡Visca la barra!

Morris II.

PREMSA DE LA CORT; á l' hora de desbarrar: En Robert es un bandido; en Robert es un cafe, en Robert es un traïdor; en Robert es una calamitat. ¿Saben per que? Per que 's proposava cumplir la ley. ¡Aixó es inaudit! Aixó es escándalós! 'L que s' atempera á las disposicions legals, mereix que 'l fusellin.

Varios chicos.

D. DE HISENDA; á l' hora dels atropelladors: Jo 'm declaro partidari de la ley del embut. Y encare d' aquesta ley, no m' atinch á la lletra, sino al esperit... de ví.

Alto las secas.

PRESIDENCIA; á l' hora d' escaparse per la tangent: Molts s' han estranyat de que ab nostra conducta desautorisém la ley: Ja ho diu lo ditxo: Feta la ley feta la trampa.

Y que vagin sonant los musichs. fins que cansats de sonar nos tirin los instruments entre cap y coll.

Gil Pela.

PUBLICITAT, á l' hora de las *guatllas*: ¿Heu llegit lo meu telégrama titulat «La componenda» y en lo que deya que 'l doctor Robert acataria la interpretació que dongués lo ministre d' Hisenda al artículo 9 de la ley d' apremis?

Donchs, hi fet una planxa.

Comorinos.

ALCALDIA, á l' hora de no arronsarse: ¡Voldria saber si la vara varen donármela per que servis d' intermediari entre 'l poble y 'l Govern ó per ferme servir de ninot d' aquells que s' estiran ab un fil.

Ro-vert.

LA TOMASA

PERIÓDICH FESTIU, IL-LUSTRAT Y LITERARI

PREUS DE SUSCRIPCIO:

Espanya y Portugal, trimestre.. . . .	1'50 pessetas
Cuba y Puerto Rico, id.	2'50 »
Extranger, id.	2'50 »
Número corrent.	0'10 »

LITOGRAFIA BARCELONESA

— de Ramón Estany —
6, SANT RAMON, 6.—BARCELONA

LOS CONDUCTORES DE L' ANÓNIMA

—¡Ja ho veus, Patarranca; m' han deixat cessant!
 —¡Y es clar, home! Nosaltres, los que no portém galóns á la gorra, encare que siguém esgarrats y lletjos, convením mes á la Companyia.
 ¡Com que cada galó vol dir: un ral de plus!...

SECCIO DE TRENCA - CLOSCAS

XARADAS LLAMPECH

- 1.ª Vocal y las donas ne duen.—Tot, carrer de Barcelona.
- 2.ª Consonant y vegetal.—Tot, id. id.
- 3.ª Nom de dona, negació y pronom.—Tot, id. id. id.
- 4.ª Animal y consonant.—Tot, id. id.
- 5.ª Invers musical, musical y negació.—Tot, id. id. id.
- 6.ª Lo que no 's dolent, consonant, preposició y vocal.—Tot, id. id. id.

UN CALAVERA RETIRAT.

LOGOGRIFO NUMERICH

- 1 2 3 4 5 6 7 8 - Nom de dona.
 1 8 7 5 6 5 3 - »
 1 8 7 4 5 3 - Carrer de Barcelona.
 2 2 4 2 2 - »
 5 4 5 8 - »
 1 6 5 - »
 1 8 - Animal.
 7 - Consonant.

H. Vilá M.

JOSE TOMAS

N. N

Formar ab aquestas lletras degudament combinadas lo titol d' un drama catalá.

UN DE TANT GERVASI.

GEROGLIFICH

+
 T R O T
 A
 L O L O
 K Americana S

SISKET D. PAULA.

SOLUCIONS

À LO INSERTAT EN LO NÚMERO 579

XARADAS-LLAMPECH

- 1.ª Vi-la-de-cols. 2.ª Cap-de-mon.
- 3.ª Po-u-dols. 4.ª Pa-la-u
- 5.ª Ma-let. 6.ª Lla-dó.
- 7.ª Mal-nom. 8.ª Mer-ca-de-rs.
- 9.ª Pans-as.

Logogrifo numérich—Brauli.

Geroglifich—Com mes sol mes caló.